

הכנס המדעי מערכות בטי בתעסוקה

“המוסד המורשה” לניהול הבטיחות והבריאות בתעסוקה בישראל, הפועל במסגרת המוסד לבטיחות ולגיהות ערך בתחילת חודש מאי כנס מדעי, הראשון בישראל, בנושאי ניהול הבטיחות מערכות בטיחות ובריאות בתעסוקה

מדווח אלכס אפשטיין

שולחן הנשיאות בפתחת הכנס. מימין: ד"ר יוקה טקלה; מר ישראל ערד; גב' ורדה אדוארדס וד"ר אבי גריפל

התגייסותן של שתי הקרנות - הקרן ל'פעולה מונעת ומחקר בבריאות ובבטיחות בעבודה' שבמשרד התמיכה וקרן 'מנוף' של המוסד לביטוח לאומי - לקידום הנושא, איפשרה מימון מחקרים ומימוש יוזמות בארגונים גדולים וקטנים, שמשפרם מגיע כיום כבר לכ-200 ועוד היד נטויה. האקדמיה תורמת לנושא פתיחת מסלולי לימודים (תואר שני באוניברסיטת בן-גוריון ולימודי תעודה באוניברסיטת חיפה). הדרך להטמעת ניהול הבטיחות והבריאות במשק הישראלי עדיין ארוכה ונדרשת עשייה נוספת ומתמשכת בתחומי החקיקה (תקנות לניהול בטיחות) והאקדמיה (לימודי תואר ראשון) ואולי גם הקמת מכללה ייחודית לתחום הבטיחות. בנוסף, נחוצה פעילות משותפת של חוקרים ישראליים עם חוקרים במסגרות הקיימות בעולם. העוסקים בנושא מעוניינים להגדיל את מספרם של אנשי המקצוע בבטיחות כדי לקדם את העשייה בתחום ניהול הבטיחות והבריאות במשק הישראלי, בתיאוריה ובמעשה.

ד"ר יוקה טקלה, נציג ILO בכנס, סקר נתונים בנושא הבטיחות בעולם (היקף התאונות ומחלות המקצוע ביחס לכוח העבודה בעולם), ובפילוח אזורי וגיאוגרפי של חלוקת התעסוקה. הוא הציג את הנתונים בפועל בנוגע לעובדים וסוגי התעסוקות מול נתונים חזויים ופרס את היקף פעילותו של ארגון העבודה הבינלאומי בתחומי שיתוף פעולה בין ארצות ותחומי עבודה שונים, תקנים, נהלים, ריכוז מידע, פיתוח תרבות בטיחות בעבודה, תוכניות לעתיד ועוד - בשפות רבות ועפ"י צורכיהן של התעשיות במדינות השונות.

הכינוס הראשון בנושאי ניהול מערכות בטיחות ובריאות בתעסוקה שהתקיים ב-5.5.05 היווה הזדמנות למיפגש של מומחים ואנשי מקצוע, להצגת מימצאי מחקרים ופעילויות שבוצעו והעלאת שאלות מקצועיות - להגברת המודעות ולביסוס נושאי ניהול הבטיחות והבריאות במערכי ניהול בארץ.

בנוכחות כ-160 בעלי עניין שהשתתפו בכנס נערך טקס חתימה על הצהרה משותפת בין ארגון העבודה הבינלאומי (ILO) לבין קהילת הבטיחות בישראל. ההצהרה מנסחת התחייבות של החתומים עליה לפעול לקידום מערכות הבטיחות והגיהות במיגזרים השונים בארץ, תוך התאמה של הקווים המנחים של ILO לצורכי המשק בישראל; ליזום פרויקטים משותפים עם ארגונים ומדינות החברים ב-ILO לפיתוח ולהטמעה של מערכות לניהול בטיחות ובריאות בתעסוקה; ולקדם שיתוף פעולה עם הארגון הבינלאומי בתחום המערכות לניהול הבטיחות כדי להשיג את המטרה: מניעת תאונות עבודה ופגיעות בבריאותם של העובדים.

על נוסח ההצהרה חתמו: מר **אהוד אולמרט**, מ"מ ראש הממשלה ושר התמיכה; מר **שרגא ברוש**, נשיא התאחדות התעשיינים בישראל; מר **עמיר פרץ**, יו"ר ההסתדרות החדשה; ובמהלך הטקס הוסיפו את חתימתם מר **ישראל ערד**, יו"ר מועצת המוסד לבטיחות ולגיהות וד"ר **Jukka Takala** (יוקה טקלה), ראש תחום הבטיחות והבריאות בעבודה בארגון העבודה הבינלאומי (ILO).

הכנס נפתח בדברי ברכה של מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות **מנהל מנחם שורץ** ומפקחת עבודה ראשית (בפועל) **מנהלסת ורדה אדוארדס**, שברכו על הקמת המוסדות המיישמים את ניהול מערכות הבטיחות והבריאות עפ"י המסמכים המובילים: תקני ISO, תקני מכון התקנים (ת"י) והקווים המנחים של ILO ואת הצטרפותם של אנשי התעשייה הישראלית לפעילות.

הכרזת המוסד לבטיחות ולגיהות כ"המוסד המורשה" - מרכז לניהול בטיחות ובריאות בתעסוקה - הובילה להקמתו של מועדון הארגונים של המל"ב, ולפיתוח "נישה" מקצועית במסגרת אתר המוסד באינטרנט בנושאים הבאים: המוסד המורשה לניהול הבטיחות והבריאות בתעסוקה, וניהול ידע במערכות ניהול בטיחות ובריאות. חזון ניהול הבטיחות בישראל הוצג ע"י יו"ר הכנס ד"ר **אבי גריפל**. לצד הפעילות השוטפת במקומות העבודה, ובנוסף לפעילות עניפה של מוסדות חקיקה, תקינה, הסברה, ייעוץ והדרכה, ולבדיקות וניטורים מסוגים שונים, קיים גם מדע ניהול הבטיחות והבריאות אשר מתמקד בתיאוריה ובמחקר לפיתוח גישות, שיטות וכלים ולהערכת המצב הקיים.

הראשון לניהול חות ובריאות בישראל

לחיצת יד לאחר החתימה. מימין: ד"ר יוקה טקלה, מר מנחם שורץ ומר ישראל ערד

- תכנית מחשב לניהול ולמעקב אחר היעדרויות עקב תאונות ומחלות, ותאונות עבודה מנקודת המבט של משאבי אנוש (בתמיכת קרן 'מנוף'). **מר קלי שוורץ**, (לשעבר) מנהל פרויקטים במכון הארצי לבריאות תעסוקתית וסביבתית, המחלקה האפידמיולוגית;
- בטיחות בתעשייה בהיבט חברות הביטוח. **מהנדס מוטי פרייברג**, מחברת 'כימיק הנדסה'.

(למתעניינים: תקצירי ההרצאות מובאים באתר האינטרנט של מוסד לבטיחות ולגיהות). (צילום של טופס ההצהרה מובא בעמ' 2 בגליון זה).

חלק מבאי הכנס

ד"ר טקלה התייחס במיוחד למבנה, לתוכן ולהיקף השפעתו של מסמך הקווים המנחים של הארגון (ILO-OSH 2001 Guidelines on Occupational Safety and Health Management System) על קידום הבטיחות והבריאות בעבודה ברחבי העולם המפותח וגם המתפתח.

- 3 מושבים מקצועיים עסקו, בהמשך, בנושאים המקצועיים הבאים:
  - **ניהול מערכות בטיחות ובריאות בתעסוקה - הלכה למעשה** (יו"ר המושב: **ד"ר יחיעם יפה**, מנכ"ל יפית בטיחות וגיהות)
    - תקן ניהול בטיחות ת"י 18001 - אורות וצללים בפרספקטיבה של חונך/מטמיע - מפי מר **צבי בנימיני**, יועץ בכיר לבטיחות ולניהול סיכונים מחברת 'אשד משאבים לוגיסטיקה והנדסה';
    - בטיחות במעבדות רפואיות: שילוב דרישות התקן להסמכת מעבדות רפואיות ותקנות מדינת ישראל - ע"י **ד"ר הילה בן דוד**, ראש אגף רפואה ברשות הלאומית להסמכת מעבדות;
      - ניהול בטיחות במשק הגפ"מ בישראל הלכה למעשה, תוך הצצה למערכות דומות בחו"ל (1984-2004), מפי **מהנדס יגאל ריזל**, יועץ בתחומי ניהול בטיחות וניהול סיכונים.
  - **ניהול מערכות בטיחות ובריאות בתעסוקה - בראי המחקר** (יו"ר: **ד"ר אשר פרדו**, בית הספר לרפואה באוניברסיטת תל-אביב).
    - השפעת אקלים הבטיחות והשירות בארגון על ניהול מערכות בטיחות ובריאות בתעסוקה. הרצאה של גבי **שלהבת ליבוביץ'-צור**, מהיחידה לאבטחת איכות ואמינות, הטכניון, חיפה;
    - היבטי התנהגות של מערכות ניהול בטיחות - מדדים מנבאים במערך ניהול בטיחות פרויקטים, כחלק מתפיסת השיפור המתמיד, מפי מר **זיו טילן**, מחברת 'אינטל בטיחות פרויקטים'.
    - מקומו של "יועץ בטיחות" במערכת לניהול בטיחות. **ד"ר שמואל מניב**, מומחה לבטיחות ולאיכות הסביבה.
  - **סיכונים, היעדרויות וביטוח** (יו"ר המושב: **מהנדסת חיה אטלס**, יו"ר ארגון הממונים על הבטיחות בעבודה בישראל).
    - הצגת מערכת לניהול סיכונים במערכות לניהול בטיחות ובריאות בדומה לגישתו של חיל האוויר. **מהנדס אמיר פרי**, ראש היחידה לניהול והנדסת בטיחות באוניברסיטת בן-גוריון;

בסיוע הפעולה המונעת ומחקר בבריאות ובבטיחות בעבודה, משרד התמ"ת